

Miskolci Törvényszék
2.Pf.20.212/2023/7. szám

A Miskolci Törvényszék a dr. Ujvárosi Erika kamarai jogtanácsos által képviselt **Merkantil Bank Zrt.** (1051 Budapest, József Attila u. 8. szám alatti székhelyű) felperesnek dr. Nyulászi Márk (3525 Miskolc, Jókai Mór u. 10-16. 1/29. szám alatti székhelyű) ügyvéd által képviselt (.....) szám alatti lakos) I. rendű és dr. Nyulászi Márk (3525 Miskolc, Jókai Mór u. 10-16. 1/29. szám alatti székhelyű) ügyvéd által képviselt **özv.** (.....) II. rendű alperes ellen **kölcsön visszafizetése** iránt folyamatban lévő perében a Kazincbarcikai Járásbíróság által Kazincbarcikán, 2022. december 15. napján meghozott, 3.P.20.678/2022/6. számú ítélet ellen felperes által 9. sorszám alatt, I. rendű alperes által 11. és 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, *fellebbezett részét megváltoztatja és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.*

A törvényszék mellőzi I. rendű alperes arra kötelezését, hogy fizessen meg felperesnek [REDACTED] Ft perköltséget, és kötelezi felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg I. rendű alperesnek [REDACTED] Ft elsőfokú perköltséget.

Az elsőfokú eljárásban felmerült perköltségét felperes maga viseli.

Ezt meghaladóan a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A törvényszék kötelezi felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg I. és II. rendű alpereseknek személyenként [REDACTED] Ft másodfokú perköltséget.

A jogorvoslati eljárásban felmerült másodfokú perköltségét felperes maga viseli.

A törvényszék kötelezi felperest, hogy fizessen meg az államnak 197.278 (százkilencvenhétezer-kétszázhetvennyolc) Ft jogorvoslati illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú eljárási illetékbevételi számlájára jelen határozat keltétől számított hatvan napon belül a jogerős határozatot hozó bíróság nevének, a bíróság ügyszámának és felperes adóazonosító számának átutalási közleményben történő feltüntetésével.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

- [1] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott 6. sorszámú ítéletében kötelezte I. rendű alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg felperesnek 2.465.987 Ft-ot, annak 2017. szeptember 7. napjától 2022. június 30. napjáig évi 8%, 2022. július 1. napjától 2022. december 31. napjáig évi 15,5%, 2023. január 1. napjától minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező mértékű, de legalább 8% éves késedelmi kamatát és 362.300 Ft perköltséget. Az elsőfokú bíróság felperes keresetét II. rendű alperessel szemben elutasította és kötelezte felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg II. rendű alperesnek [REDACTED] perköltséget.
- [2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint felperes és az I. rendű alperes között 2008. szeptember 30. napján MBHC08 [REDACTED] szám alatt CHF alapú, változó futamidejű kölcsönszerződés jött létre fix havi törlesztőrészletekkel a [REDACTED] forgalmi rendszámú, Volkswagen típusú gépjármű megvásárlásának finanszírozása tárgyában. A felperes és a II. rendű alperes között a kölcsönszerződés biztosítékként készfizető kezességi megállapodás jött létre 2008. szeptember 30. napján. A gépjármű nettó vételára 1.600.000 Ft volt, melynek megvásárlásához az I. rendű alperes 160.000 vételárreszt saját erőként fizetett meg az eladó részére, míg a felperes 1.440.000 Ft összegű kölcsönt nyújtott CHF alapon a gépjármű vételárának részbeni kiegyenlítéséhez. A szerződés induló futamideje 82 hónap volt, míg a felek egy havi törlesztőrészlet összegét 30.743 Ft-ban állapították meg. A kölcsönszerződés biztosítékként a felperest a kölcsönszerződésből eredő követeléseire vételi jog illette meg a gépjárművön. A felperes és az I. rendű alperes között a szerződéskötéssel egyidejűleg halasztott hatályú adásvételi szerződés is létrejött. A kölcsönszerződés egyedi részében az I. rendű alperes, mint adós a szerződés aláírásával igazolta, hogy a kölcsönszerződés egyedi része az MCSK-0701 számú általános szerződési feltételekkel, illetve annak esetleges módosításával együtt érvényes, azt az I. rendű alperes a vételi jogos és az adásvételi szerződéssel együtt átvette és megértette. A kölcsönszerződés egyedi részében rögzítésre került, hogy az egyes havi törlesztőrészletek naptári dátum szerinti esedékességét a várható tőke-kamat megoszlását, a mindkét fél által aláírt kölcsönszerződés fizetési ütemezés melléklete tartalmazza. A kölcsönszerződés mellékletét képező fizetési ütemezés a kölcsön, tőke ügyleti kamat, valamint a biztosítási díj (induló törlesztőrészletek) megfizetésének esedékességi időpontjait és induló részleteinek összegét tartalmazza.
- Az ÁSZF 8. pontja rögzítette azt is, hogy miként került meghatározásra a törlesztőrészletek különböző esedékességi időpontja. Eszerint amennyiben a gépjármű tényleges átadás-átvételének időpontja a jelen kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott várható átadás-átvételi időpontjától eltér, úgy a finanszírozó az első törlesztőrészlet esedékességét a tényleges átadás-átvételt követő 20. napra módosíthatja, amelyről a finanszírozó az adóst a módosított fizetési ütemezés megküldésével értesíti. Az első esedékesség időpontja nem lehet későbbi, mint a folyósítást követő 30. naptári nap. A további részletek az első törlesztőrészlethez igazodóan havonta esedékesek. A módosítás visszaigazolás nélkül is jelen kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezi. Az adós által kiválasztott és a kölcsönszerződés egyedi részében meghatározott kölcsön konstrukció egyes havi törlesztőrészleteinek összegét, azok tőke- és kamatmegoszlását, valamint a gépjármű várható átadás-átvételi időpontja alapján megállapított törlesztőrészletek naptári dátum szerinti esedékességét a jelen kölcsönszerződés melléklete tartalmazza.
- A szerződéskötést megelőzően, 2008. szeptember 30. napján az I. rendű alperes a felperes felé kölcsönkérelemmel élt. A kölcsönkérelemre a felperes ajánlatot tett az I. rendű alperesnek „Tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlat” elnevezéssel. Ebben a felperes azt is ajánlotta

az I. rendű alperesnek, hogy olvassa el a gépjármű finanszírozási tájékoztatójukat is. Felhívták továbbá az I. rendű alperes figyelmét, hogy a törlesztőrészek nagysága a három hónapos CHF libor és az OTP hivatalos svájci frank devizaeladási árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhat. Így amennyiben nem rendelkezik a szükséges deviza fedezettel, az árfolyamváltozás kockázatot jelent számára. A gépjármű finanszírozási tájékoztatóban foglaltak szerint forint- és devizaalapú változó kamatozású finanszírozási konstrukció esetén az ügyfélnek kell viselnie a finanszírozótól független, a hazai, illetve a nemzetközi pénzügyi környezet változása miatt jelentkező kamatváltozások következményeit (kamatkockázat). A futamidő során a kamatok a Merkantil referenciakamat változásainak függvényében módosulhatnak. Devizaalapú finanszírozási konstrukció esetén a kamatkockázaton túl, a devizaárfolyamok változásából eredő árfolyamkockázat hatását, valamint a vételi és eladási árfolyam eltéréséből adódó költséget is teljes egészében az ügyfélnek kell viselnie. Leendő ügyfeleknek változó kamatozású konstrukcióválasztás esetén mérlegelniük kell, hogy a kockázatok miatt a fizetendő törlesztőrészek összege törlesztőrészlet-különbözet formájában a futamidő alatt növekedhet. A szerződéskötéssel egyidejűleg az alperes egy külön megállapodást is kötött a felperessel, melynek 1. pontja szerint aláírásával elismerte, hogy megismerte az MB gépjárművásárlás finanszírozására vonatkozó finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételt.

A kölcsönszerződéshez az alperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat is társult. Ebben definiálásra került a devizaalapú kölcsön fogalma, miszerint a finanszírozó a devizaalapú kölcsönt úgy nyújtja (pld. svájci frank alapon), hogy a folyósítást forintban végzi és az ügyfél havi fizetési kötelezettsége is forintban keletkezik. Miután a szolgáltatások devizafinanszírozáson alapulnak, a forintalapú konstrukcióhoz képest rendkívül kedvező, olcsó induló feltételeket nyújtanak, de rendelkeznek olyan sajátosságokkal, amelyek az ügyfél számára a forinthitelekhez képest további költségeket és kockázatokat jelenthetnek. Ez egyrészt vételi és eladási árfolyam-különbözet, mert a deviza alapú kölcsön vagy lízing esetében a folyósítás forintban történik úgy, hogy a finanszírozó a hitel forintban kifejezett összegét a szerződéskötés napját megelőző munkanapon átszámítja devizára. Ilyenkor a finanszírozó az OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi vételi árfolyamát alkalmazza, mintha megvásárolná az ügyféltől azt a deviza összeget, amelynek ellenértékét forintban folyósítja az ügyfélnek. A deviza alapú kölcsön vagy lízing törlesztőrészletének esedékességekor az ügyfél által forintban teljesítendő törlesztőrészek a finanszírozó az OTP Bank Nyrt. külkereskedelmi deviza eladási árfolyam 2%-kal növelt értékével váltja át devizára, mintha eladta volna az ügyfélnek a törlesztéshez szükséges devizaösszeget. Kockázatot jelent továbbá a törlesztőrészlet mértékének a változása, mert a devizaalapú kölcsön- és lízingszerződéseknél a kamat és árfolyamváltozások hatásaként a havi törlesztőrészletet a forint hiteleknél gyakrabban és nagyobb mértékben változnak. A törlesztőrészlet ingadozása a kamat és árfolyamváltozás irányától függően kedvezően és kedvezőtlenül is érintheti az ügyfelet. Változatlan kamatok esetén, amikor a forint gyengül az adott devizával szemben (vagyis 1 euróért vagy svájci frankért a korábrinál több forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet növekszik. Amikor a forint erősödik az adott devizával szemben (vagyis 1 euróért vagy svájci frankért a korábrinál kevesebb forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet csökken. A törlesztőrészlet változásának, kiszámításának módszeréről és időpontjáról a finanszírozó ide vonatkozó Általános Szerződési Feltételei (ÁSZF) rendelkeznek. A deviza alapú kölcsön és lízingszerződések kamatait a deviza kamatok ingadozásai is befolyásolhatják a finanszírozó ide vonatkozó Általános Szerződési Feltételeiben (ÁSZF) meghatározottak szerint.

Az ÁSZF 7. pontja értelmében attól függően, hogy a szerződő felek az egyedi kölcsönszerződésben hogyan állapodnak meg, jelen szerződés törlesztőrészletei fixek vagy változóak, valamint változó törlesztőrészek esetén a kölcsön törlesztőrészek az egyedi

kölcsönszerződésben meghatározott tényezők változás alapján vagy forint, vagy deviza alapon változnak a jelen Általános Szerződési Feltételekben foglaltak szerint. Törlesztőrészlet-különbözetben devizaalapú kölcsön esetén a jelen szerződés szerint számított kamatkülönbözetet és árfolyam-konverziót is tartalmazó árfolyamkülönbözetet kell érteni.

Az ÁSZF 7/A. pontja rendelkezik a törlesztőrészletek változásáról devizaalapú kölcsön esetén, miszerint devizaalapú kölcsön esetén az törlesztőrészletek változása két tényező változásának függvénye: devizakamat és devizaárfolyam.

Az ÁSZF 7/A. pontja megmagyarázza továbbá a devizakamat és a devizaárfolyam fogalmát és levezeti az árfolyamkülönbözet összegének számítási módját. A törlesztőrészlet-változás külön értesítés, illetve külön elfogadás nélkül is a szerződő felek által meghatározottnak és elfogadottnak minősül.

Az I. rendű alperes 2014. január 11. napjától nem tett eleget részletfizetési kötelezettségének, így a felperes a kölcsönszerződést a 2014. február 4. napján kelt jognyilatkozatával felmondta, mellyel a tartozás 2014. február 18. napján egy összegben esedékessé vált. A felmondásban a felperes felhívta az alpereseket 64.605 Ft lejárt tartozás a felmondás kézhezvételétől számított 5 napon belüli kiegyenlítésére azzal, hogy a felmondás jogkövetkezménye, hogy az alperesek kötelesek a felmondás keltének napján 2.457.643 Ft összegű tartozást kiegyenlíteni a felmondás kézhezvételét követő 8 napon belül. A felmondásban a felperes felszólította az alpereseket a gépjármű birtokba adására is, ez azonban nem történt meg. A felperes a felmondással egy összegűvé vált teljes tartozásról kimutatást készített és 2014. október 29. napján kelt levelével felszólította az I. rendű alperest a tartozás megfizetésére. Az I. rendű alperes azonban nem teljesített. A 2014. október 29. napján kelt fizetési felszólításban az eddig a napig fennálló tartozás 2.750.320 Ft-ban került meghatározásra.

Mivel a perbeli szerződés a 2014. évi XXXVIII. és XL. törvények (DH1 és DH2 törvények) hatálya alá tartozik, ezért a felperes 2015. április 17. napján törvényi elszámolást készített és azt megküldte az I. rendű alperes részére. Ez ellen az I. rendű alperes panaszt nyújtott be, melyet a felperes a 2015. június 10. napján kelt levelével elutasított. A perbeli szerződés törvényi elszámolása felülvizsgáltnak tekinthető. A tisztességtelenül felszámított összeg 502.407 Ft-ban került meghatározásra. Az összeg jóváírása 2015. április 2. napján történt meg. A tartozás ennek figyelembevételével 2017. szeptember 6. napján 2.465.987 Ft. volt.

A felperes a 2018. augusztus 21. napján kelt Követelés engedélyezése előtti utolsó felszólítás elnevezésű iratban ismételten felszólította az I. rendű alperest a tartozás 15 napon belüli megfizetésére. A felperes a fizetési felszólítás postára adását postaküldemények feladójegyzékében dokumentálta 2018. augusztus 22. napján.

Az ÁSZF 22. pontja szól a finanszírozó írásos értesítésének hatályáról. A finanszírozó az adós részére szóló írásos értesítéseket jelen kölcsönszerződés egyedi részében rögzített levelezési címre küldi meg mindaddig, amíg az adós a finanszírozót új címről írásban nem értesíti. A felek megállapodnak abban, hogy amennyiben a kézhezvétel időpontja nem állapítható meg, úgy a postai feladástól számított 5. munkanapon az értesítést kézbesítettnek tekintik.

A felperes a részletes törvényi elszámolásban bubor + kamatfelár szerinti számítást alkalmazott, így a felmondás alapját képező 64.605 Ft elmaradt tartozás az átszámítás eredményeképpen 2014. január 14. napján 58.160 Ft volt.

Az ÁSZF 17. pontja szabályozta az azonnali hatályú felmondást. Ha az adós részben vagy egészben nem teljesíti a kölcsönszerződés valamennyi öt terhelő feltételét, különösen, ha az adós a finanszírozó írásbeli fizetési felszólításának kézhezvételét követő 8 napon belül nem tesz eleget késedelmi kamatokkal növelt fizetési kötelezettségének, a finanszírozó a kölcsönszerződést azonnali hatállyal jogosult felmondani.

Az ÁSZF 18. pontja értelmében a kölcsönszerződés 17. pont szerinti felmondása esetén az adósnak a kölcsönszerződésből eredő, a 17. pontban meghatározott bármely jogcímen

felmerülő valamennyi tartozása a kézbesítéssel esedékessé és lejárttá válik (tőkésedik) és köteles azokat haladéktalanul kiegyenlíteni.

[3] A felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperesekkel szemben. Ebben kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket 2.420.162 Ft, annak 2017. szeptember 7. napjától számított szerződéses késedelmi kamata, 47.423 Ft lejárt késedelmi kamat, 72.605 Ft közjegyzői eljárási díj és 60.504 Ft kamarai jogtanácsosi díj megfizetésére. A közjegyző a fizetési meghagyást [REDACTED] 2020/2. szám alatt bocsátotta ki.

A fizetési meghagyással szemben az alperesek ellentmondással éltek azzal, hogy a követelést sem jogalapjában, sem összecszerűségében nem ismerik el.

Keresetét a felperes akként tartotta fenn, hogy egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket 2.465.987 Ft, annak 2017. szeptember 7. napjától a kifizetés napjáig járó, a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű, de legalább évi 8% késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére.

Az alperesek az ellenkérelem határidőben történő előterjesztését elmulasztották, ezért az elsőfokú bíróság a 3.P.20.026/2021/7. számú bírósági meghagyással kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 2.465.987 Ft-ot, annak 2017. szeptember 7. napjától 2021. június 30. napjáig évi 8%, 2021. július 1. napjától minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű, de legalább évi 8% késedelmi kamata és 271.260 Ft perköltséget.

Az I. és II. rendű alperesek a bírósági meghagyással szemben ellentmondást, egyben a kereset vonatkozásában ellenkérelmet terjesztettek elő. Kérték a kereset elutasítását. Ellenkérelmükben az alperesek egyebek mellett elévülési kifogással is éltek.

Felperes elismerte, hogy a követelés a II. rendű alperessel szemben elévült, és vele szemben elállt kereseti kérelmétől.

A II. rendű alperes jogi képviselője a per megszüntetéséhez nem járult hozzá, ezért az elsőfokú bíróság a felperes eljárás megszüntetésére irányuló kérelmét a 3.P.20.480/2021/11. számú, 2021. október 7. napján jogerőre emelkedett végzésével elutasította.

A felperes módosított kereseti kérelmében elsődlegesen kérte kötelezni az I. rendű alperest 2.465.987 Ft, annak 2017. szeptember 7. napjától a kifizetés napjáig járó a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű, de legalább évi 8%-os késedelmi kamatának a megfizetésére. Felperes másodlagosan és eshetőlegesen kérte, hogy a bíróság az I. rendű alperes által 2008. szeptember 30. napján MBHC08 [REDACTED] szám alatt megkötött kölcsönszerződést a megkötésére visszamenőleges hatállyal nyilvánítsa érvényessé akként, hogy a kirovó pénzemmé a forint válik, a kölcsön összege 1.440.000 Ft, a szerződéskötéskori új ügyleti kamat mértéke 23,87% (bubor + kamatfelár 8,73% + 15,14%). Így az I. rendű alperes legyen köteles megfizetni a felperesnek 1.594.309 Ft-ot, annak 2017. szeptember 7. napjától a kifizetés napjáig járó jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű, de legalább évi 8%-os késedelmi kamata, 147.959 Ft eljárási díjat és eljárási illetéket, valamint jogtanácsosi munkadíjat, mint perköltséget. Az elsőfokú bíróságnak a kereseti kérelmet a II. rendű alperessel szemben is fennállónak kellett tekintenie.

Az I. és II. rendű alperesek kérték a kereset elutasítását.

[4] Az elsőfokú bíróság felperes keresetét I. rendű alperessel szemben megalapozottnak, míg II. rendű alperessel szemben megalapozatlannak találta. Felhívta a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (r. Ptk.) 324. § (1) bekezdését, a 325. § (1) bekezdését, a 326. § (1) bekezdését és a 327. § (1) bekezdését. Rögzítette, hogy felperes elismerte, hogy a követelés II. rendű alperessel szemben elévült, ezért az elsőfokú bíróság eljárás megszüntetéséhez való alperesi hozzájárulás hiányában a keresetet II. rendű alperessel szemben elutasította.

- [5] Rögzítette, hogy I. rendű alperes elsődlegesen érvénytelenségi kifogásában arra hivatkozott, hogy a szerződés az r. Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen, mert nem tartalmazza a törlesztőrészletek esedékességét. Az elsőfokú bíróság idézte a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (r. Hpt.) 213. § (1) bekezdését, az 1/2016 Polgári Jogegységi Határozat 2. pontját. Rögzítette, hogy magában a szerződésben meghatározásra került az induló futamidő és a havi törlesztőrészletek összege. A szerződés szövegében utalás történik a kölcsönszerződés fizetési ütemezésére, mint mellékletre. A fizetési ütemezésben meghatározásra került a hónap 27. napja a törlesztőrészlet esedékességeként. Az ÁSZF 8. pontjából is kiszámíthatóak a törlesztési időpontok. Az 1/2016 Polgári Jogegységi Határozat 2. pontja értelmében a szerződésnek elegendő a szerződés részévé vált Általános Szerződési Feltételekben kiszámítható módon tartalmaznia a törlesztési időpontokat. Ennek a perbeli kölcsönszerződés megfelel.
- [6] Alperesek hivatkoztak arra, hogy a perbeli szerződés érvénytelen, mert az árfolyamkockázat általuk való viselésére vonatkozó rendelkezések tisztességtelenek, ezáltal – fogyasztói szerződés lévén –, a kereset megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság utalt az r. Ptk. 209. § (1)-(5) bekezdésében foglaltakra.
- [7] Az alperesi álláspont szerint a felperesi árfolyamkockázati tájékoztatás nem volt megfelelő, mert a több, különálló okirat mind egyenként, mind pedig együttesen nézve érthetetlen tájékoztatásából következtethető ki, hogy egyáltalán van valamiféle árfolyamváltozásnak nevezett intézmény. Azonban azt, hogy ez effektíve mit takar, hogy azt melyik fél, esetleg a szerződő felek megosztva viselik, ezekből az okiratokból nem derül ki. Így az alperesek, mint fogyasztók alappal gondolhatják, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli. Mivel ez a főszolgáltatás körébe tartozó szerződési rendelkezés, ennek érvénytelensége az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi, aminek következtében a fogyasztó nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére.
- Az elsőfokú bíróság felhívta a Kúria 2/2014. Polgári Jogegységi Határozatának 1. pontjában foglaltakat. A tájékoztatással kapcsolatban az elsőfokú bíróság meg kívánta személyesen hallgatni az I. rendű alperest, akit személyes megjelenési kötelezettséggel idézett. Ennek ellenére az I. rendű alperes a perfelvételi tárgyaláson nem jelent meg, jogi képviselője úgy nyilatkozott, hogy az I. rendű alperes tisztában volt azzal, hogy egy pár részlettel majd többet kell fizetnie. Azért áll fenn ez a lehetőség, mert a svájci franknak van árfolyamváltozása és ha az árfolyam az I. rendű alperes számára kedvezőtlen irányba változik, akkor több törlesztőrészletet kell majd fizetnie. Szerződéskötéskor nem került szóba, hogy a bank az árfolyamkockázatból átvállalna bármit is. Az elsőfokú bíróság nem tudott arról meggyőződni, hogy az I. rendű alperes pontosan milyen ismeretek birtokában volt a szerződéskötéskor az árfolyamkockázatot illetően. A jogi képviselő perbeli tényelőadása alapján az elsőfokú bíróság úgy tekintette, hogy az I. rendű alperes általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó volt, elolvasta a szerződést és tudatában volt annak, hogy a törlesztőrészletek száma megemelkedhet, ez pedig alapvetően a svájci frank árfolyamváltozására lesz visszavezethető. Azzal is tisztában volt az I. rendű alperes, hogy az árfolyamváltozás kockázatát a törlesztőrészletek számának megemelkedése útján kizárólag neki kell viselnie. A felperes az árfolyamkockázatról tájékoztatta az I. rendű alperest magában a szerződésben, a szerződés mellékletét képező iratokban (megállapodás, kockázatfeltáró nyilatkozat). Árfolyamkockázati tájékoztató olvasható a „Tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlat” szövegében is. Ebben utalás történik a gépjármű finanszírozási tájékoztatóra is, bár ez nyilvánvalóan nem tekinthető a szerződés részének és olyannak sem, amelyet az I. rendű alperesnek feltétlenül ismernie kellett.
- Utalt az elsőfokú bíróság a Kúria 6/2013. Polgári Jogegységi Határozatának 3. pontjában foglaltakra. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes terhére értékelte, hogy nem tett perbeli

személyes tényelődást, melynek a per tárgyából adódóan különös jelentősége lett volna a kockázatokról való tájékoztatás megfelelőségének a megállapítása során. Magából a szerződés szövegéből, a kockázatfeltáró nyilatkozatból, a megállapodásból kitűnően az I. rendű alperes megfelelő tájékoztatást kapott, a tájékoztatás érthető és világos volt.

[8] Alperesek érvénytelenségi kifogás keretében hivatkoztak a felmondás jogellenességére. Az elsőfokú bíróság utalt az r. Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontjára. Rögzítette, hogy a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a tisztességtelenül felszámított összeget is figyelembe véve az I. rendű alperesnek a felmondáskor volt-e tartozása. Az alperesek határozottan kijelentették, hogy azösszezszerűséget nem kifogásolják. Az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy egy adott időpontra, a felmondás idejére megállapítható-e az adós fizetési késedelme, fizetési kötelezettsége és tényleges teljesítései összevetésével. Ez alapvetően szakértő bevonásával lenne alátámasztható, ha az alperesek az eredeti és átszámított lefutást összehasonlító kimutatást, illetőleg annak valamelyik konkrét tételét alapos indokokkal alátámasztva kifogásolták volna. Ilyen azonban nem történt. A felperes állítása szerint az átszámított kimutatást a Kúria iránymutatása alapján bubor + kamatfeláras átszámolás alapulvételével állapította meg. Ez a számítási mód képezte a felperes másodlagos, eshetőleges kereseti kérelme összezszerűségének is a számítási háttérét.

Az elsőfokú bíróság felhívása ellenére az alperesek a végleges (P.20.408/2021/13. számú) keresetmódosításban szereplő másodlagos kereseti kérelemre és az annak a háttérét képező számítási módra felhívás ellenére nem nyilatkoztak. A folytatólagos perfelvételi tárgyaláson nem jelentek meg. Az elsőfokú bíróság a Pp. 203. § (2) bekezdése alapján úgy tekintette, hogy az alperesek ezt a számítási módot nem kifogásolják, ez a számítási mód ugyanis nemcsak a másodlagos kereseti kérelem összegének kiszámítási háttéréül szolgált, hanem a felperes a részletes elszámoláskor is ezt vette alapul. Az eredeti és az átszámított lefutást összehasonlító kimutatásból kitűnik, amelyre a felperes is hivatkozott, hogy az alpereseknek a felmondás időpontjában mindenképpen volt 58.160 forint összegű hátraléka. A felmondás tehát ebből kiindulva nem volt jogellenes. Az elsőfokú bíróság nem értett egyet az alperesek azon álláspontjával, hogy a tisztességtelenül felszámított összegből kellene a felmondáskori hátralékot levonni és akkor az alpereseknek még túlfizetésük is van. Az erre vonatkozó felperesi nyilatkozat szerint ez már azért sem lehetséges, mert a felperes által készített törvényi elszámolás felülvizsgáltnak tekintendő azzal együtt, hogy azt mikor, mire számolta el a felperes, de ezzel kapcsolatos alperesi kifogás az ellenkérelemben nem volt, az alperesek azösszezszerűséget nem kifogásolták e vonatkozásban sem.

[9] Az alperesi elévülési kifogás az I. rendű alperesre is vonatkozott, ezért az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a követelés I. rendű alperessel szemben elévült-e. Felperes 2014-ben, majd 2018-ban szólította fel I. rendű alperest a teljesítésre. A két időpont között az elévülési idő nem telt el. I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a 2018-as fizetési felszólítást nem kapta meg. A felperes e körben hivatkozott a postakönyvi adatokra, a postakönyv másolatát bizonyítékként becsatolta, és hivatkozott továbbá az Általános Szerződési Feltételekben megállapított kézbesítési vélelemre. Az elsőfokú bíróság ez irányú felhívására I. rendű alperes ezt a vélelmet nem kívánta megdönteni, annak fennállását nem kifogásolta. A 2018-as fizetési felszólítás tehát az elévülést megszakította, így az I. rendű alperessel szemben a követelés nem tekinthető elévültnek.

[10] Utalt az elsőfokú bíróság az r. Ptk. 205. § (1)-(3) bekezdésében foglaltakra, az r. Ptk. 198. § (1) bekezdésére, az r. Ptk. 523. § (1), (2) bekezdésében foglaltakra. Az ÁSZF-ben szabályozottak szerint az adós tudomásul vette, hogy a szerződésből eredő fizetési kötelezettségének késedelmes teljesítése esetén a finanszírozó a késedelem időtartamára minden megkezdett késedelmes napra a felszámítás napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű, de legalább 8%-os mértékű késedelmi kamatot számít fel.

Az elsőfokú bíróság ez alapján kötelezte I. rendű alperest késedelmi kamat megfizetésére. Az elsőfokú bíróság rendelkezett a perköltség viseléséről. Ennek keretében a II. rendű alperes részére megállapítandó perköltség összegét mérsékelte.

[11] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen felperes és I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést.

[12] Felperes fellebbezése kizárólag az elsőfokú ítéletnek a felperest II. rendű alperes részére történő perköltség megfizetésére kötelező rendelkezése ellen irányul. E körben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását abban a részében, amely XXXXXXXXXX Ft perköltség megfizetésére kötelezte II. rendű alperes irányába, oly módon, hogy az ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezés elhagyása mellett a megállapított XXXXXXXXXX Ft perköltséget a törvényszék mérsékelje. Fellebbezésének indoklásában előadta, hogy felperes II. rendű alperessel szemben elállt a kereseti kérelmétől, de ezen elálláshoz II. rendű alperes akkori jogi képviselője nem járult hozzá. II. rendű alperes a per során elhalálozott, így a pert jogutóda folytatta tovább. A II. rendű alperes jogutóda személyesen járt el, azaz nem rendelkezett jogi képviselővel. Felperes álláspontja szerint a jelenlegi II. rendű alperest nem illeti meg ügyvédi költség és a XXXXXXXXXX Ft perköltség egyébként is eltúlzott mértékű, mivel II. rendű alperesnek egyrészt nem volt jogi képviselője, másrészt érdemi nyilatkozatot nem tett, és nem jelent meg a tárgyaláson. Nem tekinthető egyértelműnek az elsőfokú bíróság rendelkezése, hiszen a rendelkező részben II. rendű alperesnek ítéli meg a perköltséget, ugyanakkor az indoklásban már úgy utalt rá, hogy az ügyvédi munkadíj, holott a jelenlegi II. rendű alperesnek nem volt ügyvédje. Elképzelhető, hogy az elsőfokú bíróság az eredetileg jogi képviselővel eljáró II. rendű alperes vonatkozásában állapította meg a perköltséget, azonban a nevezett elhalálozott, a jogelőd a perbeli jogképességét elvesztette, így részére perköltséget az elsőfokú bíróság már nem állapíthatott volna meg.

[13] I. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, felperes keresetének elutasítását kérte. Fellebbezésének indoklásában hivatkozott arra, hogy a felperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelen volt, a felmondás jogellenes volt, illetőleg a felperes követelése elévült I. rendű alperessel szemben. A tisztességtelen szerződési feltételek körében előadta, hogy az elsőfokú bíróság iratellenes megállapítást tett, amikor a jogi képviselője perbeli tényelődása alapján úgy tekintette, hogy az I. rendű alperes általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó volt, elolvasta a szerződést és tudatában volt annak, hogy a törlesztőrészletek száma megemelkedhet, ez pedig alapvetően a svájci frank árfolyamváltozására lesz visszavezethető. Azzal is tisztában volt az I. rendű alperes, hogy az árfolyamváltozás kockázatát a törlesztőrészletek számának megemelkedése után kizárólag neki kell viselnie. Az I. rendű alperes jogi képviselője a 2021. szeptember 21. napján megtartott tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy I. rendű alperes nem tudta, amikor megkötötte a szerződést, hogy milyen időpontban kell majd törlesztenie, fizetési ütemezést nem kapott. Azt azért tudta, hogy havonta kell törlesztenie és azt is tudta, hogy mekkora összeget, mert az szerepel a szerződésben. I. rendű alperes semmiféle szóbeli tájékoztatást nem kapott, az írásbeli tájékoztatás pedig nem volt elegendő az árfolyamkockázat vonatkozásában. Az egyedi szerződés nem többet rögzíti, mint azt, hogy a törlesztőrészlet-változás a CHF LIBOR, illetve a CHF árfolyam függvénye. Idézte az MCSK-0701 számú ÁSZF 7. pontjában foglaltak. A tájékoztatás egyáltalán nem felelt meg az r. Ptk. 209/A. § (2) bekezdésében, sem pedig a 93/13 EKG Irányelv 3., 4., illetőleg 6. cikkében foglaltaknak, továbbá az I. rendű alperes jogi képviselőjének nyilatkozata alapján nem lehetséges levonni azt a következtetést, hogy az I. rendű alperes általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó volt, elolvasta a szerződést és tudatában volt annak, hogy a törlesztőrészletek száma megemelkedhet, ez pedig alapvetően a svájci frank árfolyamváltozására lesz visszavezethető. A felmondás jogellenessége körében előadta, hogy a DH2 törvény nem csupán a jövőre, hanem a múltra nézve is módosította a

szerződést, mely szerint törvényi vélelem szól amellett, hogy a szerződéses befizetések a múltban miként alakultak, így I. rendű alperesnek elmaradása nem volt a felmondás időpontjában. Nem lehetett azon oknál fogva sem, miszerint nyolcszoros mértékben haladja meg az 502.407 Ft tisztességtelenül felszámított összeg a 64.605 Ft, felmondás alapjául szolgáló elmaradást. Az elmaradás pontos összegének megállapítása egyértelműen szakkérdés, a perben pedig kétségkívül nem került bevezetésre igazságügyi szakértő. Tekintettel arra, hogy felperes nem közölte az elmaradás pontos összegét, így I. rendű alperes nem volt abban a helyzetben, hogy szerződésszerűen tudjon teljesíteni, így a felmondás csupán ezen oknál fogva sem lehet jogszerű. Az elévülési kifogás körében előadta, hogy alaptalan az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a 2018. 08. 21. napján kelt levél az elévülést megszakította. E körben alaptalan az elsőfokú bíróságnak az MCSK-0701 számú ÁSZF 22. pontjára történő hivatkozása. Ennek indoka pedig az, hogy a felperes és I. rendű alperes között fennálló szerződés, amennyiben a felmondás jogszerű volt, megszűnt, így nem alkalmazhatók ezt követően a felek jogviszonyában az ÁSZF 22. pontjában foglaltak sem.

[14] Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének – a II. rendű alperes részére fizetendő perköltség kivételével – történő helybenhagyását kérte. Utalt arra, hogy nem iratellenes az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a szerződés, az ÁSZF, az ajánlat és a külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozat alapján alperes tudatában volt, hogy nőhet a futamidő/törlesztőrészlet az árfolyamváltozás függvényében, és a kockázatot egyedül az adós viseli.

[15] II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében előadta, hogy felperes fellebbezése nem megalapozott. Az elsőfokú bíróság II. rendű alperes jogelődje részére ítélte meg a perköltséget, azonban a per folyamán II. rendű alperes vonatkozásában jogutódlás következett be, ezért rendelkezett az elsőfokú bíróság a jogutód részére történő perköltség megfizetéséről. A perköltség összege pedig nem eltúlzott, hiszen a felszámított perköltség összegének mindössze 1/5-ét ítélte meg az elsőfokú bíróság, így annak további mérséklésére nincs lehetőség. Mindezekre figyelemmel kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a II. rendű alperesre vonatkozó részének helybenhagyását.

[16] Felperes fellebbezése nem megalapozott, I. rendű alperes fellebbezése alapos.

[17] A törvényszék a felperes és I. rendű alperes fellebbezését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, tekintettel arra, hogy sem felperes, sem I. rendű alperes fellebbezésében, sem II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében a másodfokú eljárásban tárgyalás megtartását nem kérte.

[18] A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felperesi és I. rendű alperesi fellebbezés korlátai között bírálta felül, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének azon rendelkezése, amelyben a keresetet II. rendű alperessel szemben elutasította, valamint az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában az I. rendű alperes által az r. Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjára alapított érvénytelenségi kifogás körében elfoglalt elsőfokú bírósági álláspont fellebbezéssel nem volt támadva.

[19] Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása szempontjából jelentős tényállást helyesen állapította meg, azt a törvényszék is irányadónak tekintette a jogorvoslati eljárás során, azonban az abból levont jogkövetkeztetésekkel a törvényszék csak részben értett egyet.

[20] A törvényszék az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának (43) pontját – ami nyilvánvalóan elírást tartalmaz – akként pontosítja, hogy a kölcsönszerződés létrejöttének időpontjára tekintettel – 2008. szeptember 30. – a jogvita elbírálása során a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 50. § (1) bekezdése alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (r. Ptk) rendelkezéseit kellett alkalmazni.

- [21] I.) Felperes fellebbezése
- [22] Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban I. és II. rendű alperesek a P.20.026/2021/8. sorszám alatt terjesztették elő érdemi ellenkérelmüket. Az ellenkérelemhez csatolásra került a II. rendű alperes és jogi képviselője között 2020. december 18. napján létrejött ügyvédi megbízási szerződés kivonata, amelyben a [REDACTED]/2020 szám alatt folyamatban lévő fizetési meghagyásos eljárás vonatkozásában a felek az ügyvédi munkadíjat [REDACTED] Ft-ban állapították meg. Csatolásra került továbbá a 2021. február 3. napján kelt ügyvédi megbízási szerződés és kivonat, amelyben a peres eljárás vonatkozásában a felek az ügyvédi megbízási díjat [REDACTED] Ft-ban, továbbá tárgyalásonként [REDACTED] Ft-ban állapította meg. II. rendű alperes jogi képviselője a 2021. szeptember 21. napján megtartott perfelvételi tárgyaláson jelen volt. A per folyamatban léte alatt II. rendű alperes elhunyt, ezért az elsőfokú bíróság a 3.P.20.480/2021/17. sorszámú végzésével megállapította, hogy az eljárás 2021. október 10. napjától kezdődően II. rendű alperes jogutódának perbelépéséig vagy perbe vonásáig félbeszakadt. Az elsőfokú bíróság a 3.P20.480/2021/25. sorszámú végzésével megállapította II. rendű alperes vonatkozásában a jogutód személyét. Nem vitás, hogy a perben a II. rendű alperes jogelődje jogi képviselőt hatalmazott meg, e vonatkozásában csatolásra került a megbízási szerződés, amely tartalmazta a megbízási díj összegét is. Önmagában az a tény, hogy a jogutódlás megállapítását követően II. rendű alperes, jogelődje korábbi jogi képviselőnek a per vitelére meghatalmazást nem adott, nem jelenti azt, hogy mint II. rendű alperes jogutódát ne illettne meg perköltség. A csatolt [REDACTED]/2021/12. sorszámú hagyatékátadó végzés alapján megállapítható, hogy II. rendű alperes, mint az örökhatározó túlélő házastársa szerezte meg a hagyatékot. A törvényszék álláspontja szerint ennek részét képezi a peres eljárásban a II. rendű alperes jogelődje által a jogi képviselő részére megfizetett ügyvédi megbízási díj érvényesíthetőségének lehetősége is. Így II. rendű alperes megalapozottan tarthatott igényt a jogelődje által megfizetett ügyvédi munkadíjra. Ezért szemben a felperes fellebbezésében előadottakkal nem ellentétes az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részének azon rendelkezése, amelyben felperest II. rendű alperes vonatkozásában perköltség megfizetésére kötelezte, az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának [101] bekezdésében foglaltakkal. Az ítélet indokolásából megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság II. rendű alperes perköltsége vonatkozásában a 2020. december 18. napján és a 2021. február 3. napján meghatározott ügyvédi munkadíjat vette alapul, helyesen.
- [23] Alaptalan a felperes fellebbezésében előadott azon hivatkozás, hogy az elsőfokú bíróság által II. rendű alperes részére megállapított perköltség eltúlzott. A 2020. december 18. napján kelt megbízási szerződés III.3.2. pontjában a felek a [REDACTED]/2020 számú fizetési meghagyásos eljárás vonatkozásában a megbízási díjat [REDACTED] Ft-ban, míg a 2021. február 3. napján kelt ügyvédi megbízási szerződés III.3.2. pontjában a peres eljárás esetére az ügyvédi megbízási díjat [REDACTED] Ft-ban, továbbá tárgyalásonként [REDACTED] Ft-ban állapították meg. A megbízási szerződések alapján tehát II. rendű alperest pernyertessége esetén [REDACTED] Ft perköltség illette volna meg. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ezen perköltség összegét mérsékelte az ítéletének rendelkező részében meghatározott összegre. A törvényszék ezen, elsőfokú bíróság által megállapított perköltség további mérséklésére nem látott indokot, tekintettel arra is, hogy a megbízási szerződés hiányában a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján II. rendű alperest [REDACTED] 9 Ft perköltség illette volna meg.
- [24] II.) I. rendű alperes fellebbezése
- [25] Alaptalan I. rendű alperes fellebbezése a felmondás jogellenessége tekintetében. E körben a törvényszék az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtettekkel ([72]-[84] bekezdés) mindenben egyetértett.

[26] A csatolt iratok alapján rögzíthető, hogy felperes 2014. január 20. napján felszólította I. rendű alperest a felszólításban megjelölt hátralék megfizetésére. Felperes ezt követően 2014. február 4. napján azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést és rögzítette, hogy a felmondás időpontjában I. rendű alperes tartozása 64.605 Ft volt. I. rendű alperes nem vitatta, hogy a felmondást kézhez vette, így az hatályosult. A 2015. április 17. napján elkészített felülvizsgálati elszámolás szerint a tisztességtelenül felszámított összeg 502.407 Ft volt, amely a fogyasztói szerződésből eredő tartozásra elszámolásra került. Felperes a 3.P.20.480/2021/3. sorszámú válasziratához F/44. szám alatt csatolta a DH2 törvény szerinti részletes elszámolásra vonatkozó kimutatást. A részletes elszámolás 1. számú táblázata tartalmazta az eredeti és az átszámított lefutást összehasonlító kimutatást. A részletes elszámolás végén található magyarázat szerint az I/6 oszlop az esemény napján fennálló hátralékos tartozást, I/10 oszlop pedig a fennálló, átszámított hátralékos tartozást tartalmazta. A részletes elszámolás 1. táblázatának I/6 oszlopa szerint I. rendű alperes tartozása 2014. 01. 14. napján 64.605 Ft volt. Az ezt követő esedékességi időpontban 2014. 02. 11. napján szintén 64.605 Ft volt a tartozás. A részletes elszámolás I. táblázatának I/10 oszlopa szerint I. rendű alperes átszámított tartozása 2014. 01. 14. napján 58.160 Ft volt, az ezt követő esedékességi időpontban, 2014. 02. 11. napján pedig 58.160 Ft. Megállapítható tehát, hogy a törvényi elszámolás szerinti, tisztességtelenül felszámított összegek figyelembevétele mellett is állt fenn tartozása I. rendű alperesnek a felmondás időpontjában, azaz 2014. 02. 04. napján. Ebből pedig következik az, hogy felperes az r. Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján megalapozottan mondta fel a kölcsönszerződést arra alapítottn, hogy I. rendű alperes a fizetési kötelezettségének nem tett eleget. Erre figyelemmel nem alapos az I. rendű alperes fellebbezésében előadott azon hivatkozás, hogy a felmondás azért nem lehet jogszerű, mert a tisztességtelenül felszámított összeg mintegy nyolcszoros mértékben haladja meg a felmondásban megjelölt hátralékos összeget. Önmagában a tisztességtelenül felszámított összeg, illetőleg a felmondásban megjelölt hátralékos összeg egybevetése nem elégséges ahhoz, hogy a felmondás jogszerűtlensége megállapításra kerüljön. Ha volt tisztességtelenül felszámított összeg, az már a szerződésből eredő első törlesztőrészlet megfizetésekor is jelentkezett. A részletes elszámolás 1. számú táblázatának I/10 oszlopa az átszámított hátralékos tartozást tartalmazta, amely a tisztességtelenül felszámított összeget a szerződés megkötését követően az első teljesítéstől számításba vette. Ezért nem volt helytálló I. rendű alperes azon hivatkozása, hogy a felmondás időpontjában nem állhatott fenn hátraléka. E vonatkozásban alaptalan volt I. rendű alperes azon előadása, hogy a hátralék pontos összegének meghatározása szakértői feladat lett volna, amely alapján a perbe igazságügyi szakértőt kellett volna bevezetni. E körben a törvényszék utal arra, hogy I. rendű alperes a felperes 3.P.20.480/2021/3. sorszámú előkészítő iratában foglaltakat abban a részében, amely a tisztességtelenül felszámított összeg elszámolására, illetőleg az iratokhoz csatolt, F/44. sorszám alatti részletes elszámolást tartalmazó táblázatban a kölcsön lefutására, illetőleg az átszámított hátralékos tartozásra vonatkozott, az összecszerűség tekintetében vitássá nem tette. Szakértő perbe történő bevezetése kizárólag akkor indokolt, hogy ha I. rendű alperes a felperes által F/44. sorszám alatt csatolt, táblázatos formában rögzített, kölcsön eredeti és átszámított lefutását tartalmazó összehasonlításban megjelöli azt, hogy mely pontokban, milyen összeg tekintetében vitatja az abban rögzítetteket. I. rendű alperes a 2021. szeptember 21. napján megtartott perfelvételi tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a felperesi követelés összecszerűségét nem vitatja (Kazincbarcikai Járásbíróság 3.P.20.480/2021/11. jkv. 4. o.). Felperes keresetének összecszerűsége nyilvánvalóan a felülvizsgálati elszámolás alapján került meghatározásra. Ebből pedig következik az is, hogy I. rendű alperes nem vitatta az eredeti és átszámított lefutást összehasonlító kimutatásban foglaltakat.

- [27] Alapítan I. rendű alperesnek az r. Ptk. 302. § b) pontjára és a 303. § 3. pontjára történő hivatkozása. Az I. rendű alperes állításával ellentétben felperes az azonnali hatályú felmondást megelőzően, 2014. január 20. napján kelt fizetési felszólításban megjelölte azt az összeget, amelynek megfizetésével elmaradásban volt I. rendű alperes. Bár a 2014. január 20. napján kelt fizetési felszólításban, illetőleg a 2014. február 4. napján kelt azonnali hatályú felmondásban 64.605 Ft hátralékos összeg került megjelölésre, és ezzel szemben a felülvizsgálati elszámolásra figyelemmel elkészített, átszámított hátralékos tartozásra vonatkozó kimutatás szerint 2014. január 14. napján 58.160 Ft volt I. rendű alperes hátraléka, ez nem eredményezi azt, hogy felperes vonatkozásában az r. Ptk. 302. § b) pontja alkalmazható lenne. Az elmaradás összegét mind a 2014. január 20. napján kelt fizetési felszólítás, mind pedig a 2014. február 4. napján kelt, azonnali hatályú felmondás tartalmazta. Ezért nem foghat helyt I. rendű alperes azon hivatkozása, hogy nem volt abban a helyzetben, hogy az elmaradás pontos összegének ismeretére figyelemmel szerződésszerűen tudjon teljesíteni. A kölcsönszerződés éppen azért került felmondásra, mert I. rendű alperes a szerződésben vállalt kötelezettségét nem teljesítette, azaz a törlesztőrészletet nem fizette meg felperes részére. Mindezek alapján rögzíthető, hogy felperes 2014. február 4. napján jogszerűen mondta fel a kölcsönszerződést, ebből kifolyólag pedig a felmondás jogellenessége nem volt megállapítható.
- [28] Alapos volt ugyanakkor I. rendű alperes fellebbezése az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége körében.
- [29] Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást különböző okiratok rögzítették.
- [30] 2008. szeptember 30. napján I. rendű alperes kölcsönkérelemmel élt felperes felé. A kölcsönkérelemhez csatolásra került az ún. Tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlat megnevezésű okirat. Ennek utolsó bekezdése tartalmazta, hogy „Felhívjuk figyelmét, hogy a (lízingdíj), illetve a törlesztőrészletek nagysága a három hónapos CHF LIBOR és az OTP hivatalos svájci frank devizaeladási árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhatnak, így – amennyiben Ön nem rendelkezik a szükséges devizafedezettel – az árfolyamváltozás kockázatot jelent az Ön számára.”.
- [31] Az egyedi kölcsönszerződésben rögzítésre került, hogy az induló futamidő az Általános Szerződési Feltételek szerint számított kamat- és árfolyamváltozás függvényében módosulhat oly módon, hogy a havi törlesztőrészletek összege nem, csak a száma változik. Az egyes havi törlesztőrészletek naptári dátum szerinti esedékességét a várható tőke, kamat megoszlását mindkét fél által aláírt kölcsönszerződés fizetési ütemezési melléklete tartalmazza.
- [32] A gépjármű finanszírozási tájékoztatóban foglaltak szerint a forint- és a devizaalapú változó kamatozású finanszírozási konstrukció esetén az ügyfélnek kell viselnie a finanszírozástól független, a hazai, illetve a nemzetközi pénzügyi környezet változása miatt jelentkező kamatváltozások következményeit (kamatkockázat). A futamidő során a kamatok a Merkantil referenciakamat változásainak függvényében módosulhatnak. Devizaalapú finanszírozási konstrukció esetében a kamatkockázaton túl a devizaárfolyam változásából eredő árfolyamkockázat hatását, valamint a vételi és eladási árfolyam eltéréséből adódó költséget is teljes egészében az ügyfélnek kell viselnie. A leendő ügyfélnek változó kamatozású konstrukció választása esetén mérlegelnie kell, hogy a kockázatok miatt a fizetendő törlesztőrészlet összege törlesztőrészlet-különbözet formájában a futamidő alatt növekedhet.
- [33] A 2008. szeptember 30. napján kelt kockázatfeltáró nyilatkozat és tájékoztató a központi hitelinformációs rendszerről megnevezésű okiratban rögzítésre került a devizaalapú kölcsön fogalma, miszerint a finanszírozó a devizaalapú kölcsönt úgy nyújtja (pl. svájci frank alapon), hogy a folyósítást forintban végzi, és az ügyfél havi fizetési kötelezettsége is forintban keletkezik. Miután a szolgáltatások deviza finanszírozáson alapulnak, a forintalapú konstrukcióhoz képest rendkívül kedvező, olcsó induló feltételeket nyújtanak, de

rendelkeznek olyan sajátosságokkal, amelyek az ügyfél számára a forinthitelhez képest további költségeket és kockázatokat jelenthetnek. Ez egyrészt vételi és eladási árfolyamkülönbözet, mert a devizaalapú kölcsön vagy lízing esetében a folyósítás forintban történik úgy, hogy a finanszírozó a hitel forintban kifejezett összegét a szerződéskötés napját megelőző munkanapon átszámítja devizára. Ilyenkor a finanszírozó az OTP Bank Nyrt. deviza külkereskedelmi vételi árfolyamát alkalmazza, mintha megvásárolná az ügyféltől azt devizaösszeget, amelynek ellenértékét forintban folyósítja az ügyfélnek. A devizaalapú kölcsön vagy lízing törlesztőrészletének esedékességekor az ügyfél által forintban teljesítendő törlesztőrészleteket a finanszírozó az OTP Bank Nyrt. külkereskedelmi devizaeladási árfolyam 2%-kal növelt értékével váltja át devizára, mintha eladta volna az ügyfélnek a törlesztéshez szükséges deviza összegét. Kockázatot jelent továbbá a törlesztőrészlet mértékének a változása, mert a devizaalapú kölcsön- és lízingszerződéseknél a kamat- és árfolyamváltozások hatásaként a havi törlesztőrészlet a forinthiteleknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat. A törlesztőrészlet ingadozása a kamat- és árfolyamváltozás irányától függően kedvezően és kedvezőtlenül is érintheti az ügyfelet. Változatlan kamatok esetén, amikor a forint gyengül az adott devizával szemben (vagyis egy euróért vagy svájci frankért a korábbinál több forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet növekszik. Amikor a forint erősödik az adott devizával szemben (vagyis egy euróért vagy svájci frankért a korábbinál kevesebb forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet csökken. A törlesztőrészlet változása kiszámításának módszeréről és időpontjáról a finanszírozó ide vonatkozó általános szerződési feltételei (ÁSZF) rendelkeznek. A devizaalapú kölcsön- és lízingszerződések kamatait a devizakamatok ingadozása is befolyásolhatja, a finanszírozó ide vonatkozó általános szerződési feltételeiben meghatározottak szerint.

- [34] Az ÁSZF 7. pontja értelmében attól függően, hogy a szerződő felek az egyedi kölcsönszerződésben hogyan állapodtak meg, a jelen szerződés törlesztőrészletei fixek vagy változóak, valamint változó törlesztőrészletek esetén a kölcsön törlesztőrészletek az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott tényezők változása alapján vagy forint, vagy devizaalapon változnak a jelen Általános Szerződési Feltételekben foglaltak szerint. Törlesztőrészlet különbséget devizaalapú kölcsön esetén a jelen szerződés szerint számított kamatkülönbözetet és árfolyamkonverziót is tartalmazó árfolyamkülönbözetet kell érteni.
- [35] Az ÁSZF 7/A pontja rendelkezett a törlesztőrészletek változásáról devizaalapú kölcsön esetén, miszerint a devizaalapú kölcsön esetén a törlesztőrészletek változása két tényező változásának függvénye: devizakamat és devizaárfolyam.
- [36] Az ÁSZF 7/A pontja meghatározta továbbá a devizakamat és devizaárfolyam fogalmát, és levezette az árfolyamkülönbözet összegének számítási módját, majd leszögezte, hogy a törlesztőrészlet-változás külön értesítés, illetve külön elfogadás nélkül is a szerződő felek által meghatározottnak és elfogadottnak minősül.
- [37] Önmagában az a tény, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás egyrészt az egyedi kölcsönszerződésben, az ÁSZF 7., illetőleg 7/A pontjában, valamint önálló kockázatfeltáró okiratban foglaltan történt meg, nem teszi a tájékoztatás megadását kétségesse. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tehát nem az Általános Szerződési Feltételek különböző részeiben, hanem önálló okiratban is megtörtént. Így nem kerülhette el I. rendű alperes figyelmét az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás.
- [38] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy meg kívánta vizsgálni azt, hogy I. rendű alperes milyen ismeretek birtokában volt a szerződéskötéskor az árfolyamkockázatot illetően. Ezért személyesen kívánta meghallgatni I. rendű alperest, aki azonban a tárgyaláson nem jelent meg. Ebből következően az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a jogi képviselő tényelőadásai alapján megállapítható volt, hogy az I. rendű alperes általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó volt, elolvasta szerződést és tudatában

volt annak, hogy a törlesztőrészletek száma megemelkedhet, ez pedig alapvetően a svájci frank árfolyamváltozására lesz visszavezethető. I. rendű alperes azzal is tisztában volt, hogy a törlesztőrészletek emelkedése után az árfolyamváltozást kizárólag neki kell viselnie.

[39] A törvényszék e körben utal arra, hogy önmagában az, hogy I. rendű alperest az elsőfokú bíróság nem tudta személyesen meghallgatni a tekintetben, hogy milyen ismeretekkel rendelkezett az árfolyamkockázattal kapcsolatosan, csupán azt eredményezi, hogy a bíróságnak az árfolyamkockázati tájékoztatás vonatkozásában a rendelkezésre álló okiratokból kellett kiindulnia. Ennek alapján kellett levonnia azt a következtetést, figyelemmel az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében foglaltakra, hogy a felperes által alkalmazott árfolyamkockázati tájékoztatás a jogszabályoknak, a Kúria jogegységi határozataiban, illetőleg az Európai Unió Bíróságának döntéseiben foglaltaknak megfelelt-e.

[40] A kölcsönszerződés megkötésének időpontjában hatályban volt 1996. évi CXII. törvény (r. Hpt.) 203. § (6) bekezdése szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.

[41] Az r. Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontja szerint a kockázattartó nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletekre.

[42] Az EUB C-186/16 számú ítélet [2] pontja szerint a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye azt jelenti, hogy a hitelszerződések esetén a pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtania a kölcsönvevők számára ahhoz, hogy utóbbiak tájékozott és megalapozott döntést hozhassanak. E tekintetben ez a követelmény magában foglalja, hogy annak a feltételnek, mely szerint a kölcsönt ugyanabban a külföldi pénznemben kell visszafizetni, mint amilyenben folyósították, nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. Az ehhez szükséges vizsgálatokat a nemzeti bíróságnak kell lefolytatnia.

[43] Az EUB C-51/17 számú ítélet [73] pontja rögzíti, hogy az a követelmény, mely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, nem korlátozható azok kizárólag alaki és nyelvtani szempontból való érthetőségére. A [74]-[75] pont szerint a pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtania a kölcsönvevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntést hozhassanak, és e tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletre gyakorolt hatására. A kölcsönvevőnek egyrészt világos tájékoztatást kell kapnia arról, hogy a devizaalapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották. Másrészt az eladónak vagy a szolgáltatónak – jelen esetben a banknak – fel kell hívnia figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra. A [78] pont szerint az a követelmény, mely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntést hozhassanak. E követelmény magában foglalja, hogy az

árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni tudja egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági követelményeit is.

[44] A tájékoztatás tartalmát illetően irányadó EUB C-227/18 számú döntés szerint a világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az a devizaalapú kölcsönszerződés, amely olyan feltételt tartalmaz, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa, amennyiben a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

[45] A bírói gyakorlat szerint a fogyasztói kölcsönszerződés árfolyamkockázatot telepítő rendelkezése akkor felel meg a vonatkozó követelményeknek, ha a szerződés, valamint a szerződéskötés előtt aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat együttesen megfogalmazott tartalma alapján az adós – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehette számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismernie annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy a kockázatviselésnek nincs felső határa, az korlátlan (BH.2020.152.).

[46] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa 2021. november 22-én meghozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata értelmében a 2/2014 Polgári Jogegységi Határozat 1. pontja – mely szerint ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, amely következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen – azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, mely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétét kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizaárfolyamhoz képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának a szerződés szerinti ütemezésében esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen emelkedhet (JPE 34. pont).

[47] A Jogegységi Panasz Tanács határozata kettős irányú jogértelmezést fogalmazott meg. A határozatból egyfelől az következik, hogy nem felel meg a világosság és az érthetőség követelményének az a tájékoztatás, amelyből az átlagosan tájékozott fogyasztó számára az ugyan érthető, miszerint az árfolyamkockázat korlátozás nélkül terheli, de az nem, hogy az árfolyam fogyasztó szempontjából kedvezőtlen változásának reális esélye van, az akár jelentősen megemelheti fizetési kötelezettségét, és amely lényegében arra terjed ki, hogy az árfolyam fogyasztó javára és terhére is változhat, mert az nem elegendő arra, hogy az általánosan tájékozott fogyasztó megalapozott döntést hozzon. Másfelől viszont az is következik, hogy megfelelő a tájékoztatás akkor, ha az amellet, hogy tájékoztatja a fogyasztót arról, hogy mit jelent az árfolyamkockázat, elmagyarázza annak mechanizmusát (mibenlétét), e mechanizmusnak a fogyasztó fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását,

felhívja a figyelmet világos és érthető módon arra is, hogy az árfolyam fogyasztó szempontjából kedvezőtlen változásának reális esélye van, ami akár jelentősen megemelheti a fizetési kötelezettségét, azaz gazdaságilag jelentősen kedvezőtlen helyzetbe hozhatja (BH.2022.103).

[48] Bár a Jogegységi Panasz Tanács határozatának alapját képező árfolyamkockázati tájékoztató nem a jelen per felperese által alkalmazott árfolyamkockázati tájékoztatót vizsgálta, azonban a Jogegységi Panasz Tanács határozatában foglaltak általános jelleggel is megfogalmaztak elvárásokat az árfolyamkockázati tájékoztató megfelelőségével kapcsolatban, amely jelen perben is figyelembe veendő.

[49] Annak megítélésekor, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelel-e a jogszabályi előírásoknak, az egyedi kölcsönszerződésben foglaltak, valamint az annak elválaszthatatlan részét képező Általános Szerződési Feltételek és a külön kockázatfeltáró nyilatkozatban rögzítettek együttes figyelembevételével kell kiindulni. Ebből következően a dokumentumok együttesen képezik a vizsgálat tárgyát.

[50] A Kúria 2/2014 Polgári Jogegységi Határozata szerint a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, mely szerint az árfolyamkockázatot – kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből, a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatóból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét az r. Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani. Amennyiben a fogyasztó a jogszabály által előírt tájékoztatást megkapta, a kockázatfeltáró nyilatkozatot aláírta, akkor azt – ellenkező bizonyításig – úgy kell értékelni, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terhelő volta számára világos és érthető volt, illetve annak kellett lennie. A pénzügyi intézménynek kell elsősorban bizonyítania, hogy a fogyasztó tájékoztatása ilyen módon megtörtént. Előfordulhat azonban, hogy a szerződés egyértelmű megfogalmazása, a megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat ellenére a szerződéskötés során a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége vagy az bizonyos mértékben korlátozott (van egy maximuma). Ez a helyzet akkor, ha a fogyasztó az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről a pénzügyi intézménytől, annak képviselőjétől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek, valótlannak bizonyuló tájékoztatást kapott. Ebben az esetben a szerződés nem megfelelő (téves, félreérthető vagy nem egyértelmű) tájékoztatással érintett rendelkezése tisztességtelen, amely a szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségét eredményezi. A nem megfelelő tájékoztatás tényét és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető, a fogyasztónak kell bizonyítania.

- [51] Az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés átláthatósága és érthetősége körében az EUB C-26/13 számú ügyben hozott ítélete ad iránymutatást akként, hogy a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse. A szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 EGK irányelvben foglalt következménye nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére, mert a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket, a szerződéskötés követelményeit megismerhesse.
- [52] A 93/13 EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdését értelmező C-186/16 számú ítéletében az Európai Unió Bírósága arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem tekinthető tisztességtelennek a szerződés elsődleges tárgyát meghatározó szerződési feltétel, ha azt világosan és érthetően fogalmazták meg. Az árfolyamváltozás kockázatát a fogyasztóra terhelő szerződési feltétel akkor tesz eleget az érthetőség követelményének, ha a pénzügyi intézmény megfelelő tájékoztatást ad a fogyasztónak. A tájékoztatás akkor tekinthető megfelelőnek, ha az nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem konkrét tartalom vonatkozásában is érthető, ha a fogyasztó a tájékoztatás alapján nem csupán azt ismerheti fel, hogy fennáll az árfolyamváltozás kockázata, hanem fel tudja mérni a kockázatnak a szerződésben vállalt pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit is. A szerződéskötési feltétel tisztességtelen jellegének megítélése során figyelemmel kell lenni azon körülményekre is, amelyekről az eladónak vagy a szolgáltatónak a szerződés megkötésének időpontjában tudomása lehetett, és melyek a szerződés későbbi teljesítésére kihatnak.
- [53] Az EUB C-609/19 számú döntésében azt rögzítette, hogy lehetővé kell tenni, hogy az átlagos fogyasztó megértse a szerződési feltétel konkrét működését, így pontos és érthető kritériumok alapján felmérje az ilyen feltételeknek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, potenciálisan jelentős gazdasági következményeit. Mindez megköveteli többek között azt, hogy a szerződés átláthatóan tüntesse fel azon mechanizmus konkrét működését, amelyre az érintett szerződési feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján felismerhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket.
- [54] A csatolt kockázattaljáró nyilatkozat és tájékoztató alapján megállapítható, hogy kétségtelen az, hogy I. rendű alperes felismerhette azt, hogy a devizaalapú kölcsön felvétele árfolyamkockázattal jár, az árfolyamkockázat teljes mértékben őt terheli. Azonban azt nem ismerhette fel, hogy az árfolyamváltozás jelentős lehet, nincs felső határa és ez gazdaságilag nehezen elviselhetővé válhat számára. Erre vonatkozó tájékoztatást, figyelmeztetést a kockázattaljáró nyilatkozat külön nem tartalmazott. Nyilvánvaló, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás nem terjedhet ki arra az árfolyamkockázatra, amelyet a szerződés megkötésének időpontjában a pénzügyintézet sem látott előre. Tehát az árfolyamváltozás mértékére vonatkozóan a pénzügyintézetnek nem kell tájékoztatást nyújtania, azonban arra fel kell hívnia a szerződő fél figyelmét, hogy a devizakonstrukció előre látható és ésszerű kockázatot meghaladó árfolyamkockázatot rejthet magában, amelynek nincs felső határa. Az egyedi kölcsönszerződésből, az annak elválaszthatatlan részét képező Általános szerződési feltételből, illetőleg a külön okiratba foglalt kockázattaljáró nyilatkozatból nem vonható le olyan következtetés, amely szerint a fogyasztó alappal következtethetett arra, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészletek összege korlátozás nélkül megemelkedhet, arra, hogy az árfolyamváltozás olyan mértékű lehet, amelynek az adott esetben nincsen felső határa, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, amely akár a szerződés megkötését követően rövid időn belül is bekövetkezhet, és olyan mértékű lehet ez a változás, hogy az adós fizetési kötelezettségének a teljesítését akár lehetetlenné teszi.

- [55] Mindezek alapján a törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes által alkalmazott, illetőleg I. rendű alperes részére adott árfolyamkockázati tájékoztató nem felelt meg az r. Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, továbbá a Kúria Polgári Jogegységi Határozatában, valamint az Európai Unió Bíróságának hivatkozott döntéseiben foglaltaknak. Ebből pedig következik az, hogy ha az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással kapcsolatosan megállapítható az r. Ptk. 209. § (1), (2) és (5) bekezdés szerinti tisztességtelenség, az az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi.
- [56] A törvényszék utal arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Pf.20.548/2021/5 sorszámú közbensőítéletében – amelyben megállapította a kölcsönszerződés érvénytelenségét, az árfolyamkockázati tájékoztató tisztességtelensége miatt - a törvényszékkel azonos álláspontra helyezkedett akkor, amikor a jelen per tárgyát képező árfolyam kockázati tájékoztatóval azonos tájékoztatás megfelelőségét vizsgálta. A Fővárosi Ítéltábla által vizsgált „Tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlat” és a „Kockázatfeltáró nyilatkozat és tájékoztató a központi hitelinformációs rendszeről” elnevezésű okiratok szövege, illetve a tartalma teljesen megegyezett a jelen perben vizsgált ugyanilyen megnevezésű és tartalmú okiratokkal.
- [57] Felperes a P.20.480/2021/13. sorszámú előkészítő iratában a keresetét módosította és másodlagosan, amennyiben megállapításra kerül, hogy a kölcsönszerződés az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége miatt érvénytelen, ebben az esetben a szerződés forint alapon történő, a megkötésére visszamenőleges hatállyal történő érvényessé nyilvánítását kérte azzal, hogy a bíróság I. rendű alperest a másodlagos kereseti kérelemben megjelölt tőkeösszeg és járulékaik megfizetésére kötelezze.
- [58] Az árfolyamkockázati tájékoztató tisztességtelenségén alapuló szerződés érvénytelensége esetén a felperes másodlagos kereseti kérelme alapján orvosolható az érvénytelenség a szerződés forint alapon történő érvényessé nyilvánítása útján. Ennek feltétele azonban az, hogy alperes elévülési kifogása alaptalan legyen.
- [59] Az I. rendű alperes elévülési kifogásával kapcsolatosan kifejtett elsőfokú bírósági állásponttal a törvényszék nem értett egyet.
- [60] Kétségtelen tény, hogy az egyedi kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező MCSK-0701 számú Általános Szerződési Feltétel 22. pontja azt rögzítette, hogy a finanszírozó az adós részére szóló írásos értesítéseket a jelen kölcsönszerződés egyedi részében rögzített levelezési címre küldi mindaddig, amíg az adós a finanszírozót új címéről írásban nem értesíti. A felek megállapodnak abban, hogy amennyiben a kézhezvétel időpontja nem állapítható meg, úgy a postai feladástól számított 5. munkanapon az értesítést kézbesítettnek kell tekinteni.
- [61] A törvényszék osztotta az I. rendű alperes fellebbezésében előadott azon hivatkozást, hogy az ÁSZF 22. pontja akkor alkalmazható, amennyiben a felek között a szerződéses jogviszony fennáll. Jelen esetben azonban nem vitásan megállapítható volt, hogy a kölcsönszerződést felperes 2014. február 4. napján azonnali hatállyal felmondta. A felmondás az r. Ptk. 321. § (1) bekezdése alapján a kölcsönszerződést megszüntette. A felmondás, szemben I. rendű alperes hivatkozásával, nem volt jogszerűtlen. Ebből pedig az következik, hogy a szerződés megszűnésével az annak elválaszthatatlan részét képező ÁSZF 22. pontjában írt, kézbesítésre vonatkozó szabályokat sem lehet alkalmazni a felek további jogviszonyában. Ebből következik az is, hogy I. rendű alperes elévülési kifogásával szemben felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a felmondás időpontja (2014. 02. 04.) és a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztése (2020. 12. 08.) közötti időszakban volt olyan felperesi cselekmény, amely az r. Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján alkalmas volt az elévülés megszakítására.
- [62] E körben felperes arra hivatkozott, hogy a 2014. október 29-én és a 2018. augusztus 21. napján kelt fizetési felszólítás alkalmas volt az elévülés megszakítására. I. rendű alperes

vitatta, hogy a fizetési felszólítások részére kézbesítésre kerültek. Felperes csatolta az iratokhoz a postai küldemények feladójegyzékét, amely azt tartalmazta, hogy a hivatkozott fizetési felszólítások mikor kerültek postára adásra. Azonban, miután ekkor már a felek között a szerződés megszűnt, és az ÁSZF 22. pontja nem volt alkalmazható, felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az általa megjelölt fizetési felszólítások I. rendű alperes részére nemcsak feladásra (postára adásra), hanem kézbesítésre is kerültek. A fizetési felszólítás hatályosulásához ugyanis szükséges az, hogy az a címzetthez megérkezzen, annak tartalmát a felszólított személy megismerhesse (Kúria Pfv.I.22.451/2017/6.).

- [63] A törvényszék álláspontja szerint a csatolt fizetési felszólítások postára adását igazoló, postaküldemények feladójegyzékének másolata nem alkalmas annak alátámasztására, hogy a megjelölt fizetési felszólításokat I. rendű alperes szabályszerűen kézhez vette. A bírói gyakorlat szerint az elévülést megszakító írásbeli felszólítás kötelezettséghez való megérkezését az elévülés megszakítására hivatkozó félnek kell bizonyítania. A kézbesítés bizonyítására a könyvelt postai küldemény feladóvénye önmagában nem alkalmas, azon ugyanis a postai szolgáltató kizárólag a küldemény felvételét ismeri el (Kúria Pfv.V.21.137/2020/4) Ezért nem irányadó a felperes által csatolt két bírósági ítéletben (Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.P.302.931/2012/12 és 7.P.94.018/2011/13) elfoglalt a bírói gyakorlattal ellentétes álláspont.
- [64] Felperes a fizetési felszólítások I. rendű alperes részére történő kézbesítése vonatkozásában más bizonyítékot nem jelölt meg, így a perben nem tudta bizonyítani azt, hogy a kölcsönszerződés felmondását követően az r. Ptk. 324. § (1) bekezdésében meghatározott időintervallumon belül az r. Ptk. 326. § (2) bekezdésében megjelölt, elévülés megszakítására alkalmas cselekmény történt. Ezért megállapítható, hogy helyesen hivatkozott I. rendű alperes arra, hogy a felperes követelése elévült. Az elévült követelés pedig – az r. Ptk. 325. § (1) bekezdése szerint – bírósági úton nem érvényesíthető.
- [65] Mindezekre figyelemmel a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezését (a kereset II. rendű alperessel szemben történő elutasítása) nem érintette, fellebbezett része vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és figyelemmel arra, hogy a felperes követelése elévült, a felperes keresetét I. rendű alperes vonatkozásában is elutasította.
- [66] A megváltoztatásra tekintettel I. rendű alperes pernyertes lett, erre figyelemmel a törvényszék mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkezéséből az I. rendű alperes felperes részére történő perköltség megfizetésére kötelezését, és a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján felperest kötelezte elsőfokú perköltség I. rendű alperes részére történő megfizetésére. A perköltség vonatkozásában I. rendű alperes csatolta a 2020. december 18. és 2021. február 1. napján kelt megbízási szerződést. A törvényszék álláspontja szerint – egyetértve az elsőfokú bíróság álláspontjával – a megbízási szerződésben meghatározott ügyvédi munkadíj eltúlzott, ezért a törvényszék azt mérsékelte, figyelembe véve a kifejtett ügyvédi tevékenységet is. A törvényszék így a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése alapján ████████ Ft elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte felperest.
- [67] Miután felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 83. § (5) bekezdése alapján az első és másodfokú eljárásban felmerült perköltségét maga köteles viselni.
- [68] Felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, I. rendű alperes fellebbezése eredményes volt, ezért a törvényszék a Pp. 83 § (1) bekezdése alapján kötelezte felperest I. és II. rendű alperes részére személyenként ████████ Ft másodfokú perköltség megfizetésére. A másodfokú perköltség áll a jogi képviselővel eljáró I. és II. rendű alperesek részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból. I. rendű alperes a másodfokú perköltségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján kérte megállapítani. II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelméhez csatolta a 2023. március 10. napján kelt ügyvédi megbízási

szerződést, amelyben a megbízási díj Ft-ban került meghatározásra. Ez utóbbit a törvényszék a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelte a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel, illetőleg arra is tekintettel, hogy a II. rendű alperes másodfokú perköltségét az I. rendű alperesével egyezően állapította meg.

[69] I. rendű alperes részére az elsőfokú bíróság a 3.P.20.678/2022/14. sorszámú végzésével személyes költségmentességet engedélyezett. Erre figyelemmel 197.278 Ft jogorvoslati illeték került feljegyzésre. A törvényszék a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte felperest a feljegyzett jogorvoslati illetéknek a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésében írt módon történő megfizetésére.

Miskolc, 2023. május 18.

dr. Pecsénye Csaba sk. a tanács elnöke, dr. Jenei Péter sk. előadó bíró, dr. Demeter Gábor sk. bíró

A kiadmány hitelül:
Broschné Németh Zsuzsanna
tisztviselő